

**OCENA INFRASTRUKTURY TURYSTYCZNEJ
ORAZ ATRAKCYJNOŚCI PARKU
KRAJOBRAZOWEGO GÓR SOWICH**

Olha Zhdanova¹, Żaklina Janusz²

*¹Państwowy Uniwersytet Kultury Fizycznej
im. Iwana Boberskiego we Lwowie,*

*²Wydział Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii,
Politechnika Opolska, Polska*

Анотація. У статті досліджено туристичну інфраструктуру ландшафтного парку Совині гори в Польщі. Подано матеріали вивчення найбільш популярних туристичних шляхів пішохідного, велосипедного і гірськолижного туризму. Одночасно подано результати опитування туристів щодо оцінювання туристичної інфраструктури. Матеріали статті можуть слугувати прикладом засвоєння гірських територій як об'єктів розвитку різних видів туризму в Україні.

Ключові слова: Совині гори, туристичні шляхи, інфраструктура, оцінювання.

Abstract. The article examines the tourist infrastructure of the Hory Sowiny Landscape Park in Poland. Materials for the study of the most popular hiking, cycling, and ski tourism routes are provided. At the same time, the results of a survey of tourists regarding the assessment of the tourist infrastructure were presented. The materials of the article can serve as an example of the development of mountain areas as objects of development of various types of tourism in Ukraine.

Keywords: Hory Sowiny, tourist routes, infrastructure, evaluation.

Aktualność. Góry Sowie znajdują się w południowo-zachodniej części Polski na terenie województwa Dolnośląskiego. Należą do masywu Sude-tów Środkowych i określa się je pasmem o długości ok. 26 km i szerokości do 13 km [1].

Park Krajobrazowy Gór Sowich został utworzony w 1991 roku, a jego granicę poszerzono pięć lat później (rok 1996). Obszar ten nie posiada żadnych wybitnych walorów przyrodniczych, natomiast został utworzony ze względu na górski krajobraz charakteryzujący się dużą koncentracją różnych kontrastowych form na dosyć małym terenie [1].

W dzisiejszych czasach turystyka skupia się głównie w okolicach Prze-łęczy Jugowskiej, Srebrnej i Sokolej. Nad Jeziorem Bystrzyckim rozwinęło

się niewielkie zagospodarowanie turystyczne, natomiast w Rzecze i na Przełęczy Sokolej rozwinęły się trasy narciarskie. Ponad to główną bazę turystyczną stanowią trzy schroniska turystyczne (w tym dwa należące do PTTK) oraz kilka schronisk młodzieżowych. Oprócz tego mieszczą się tutaj obiekty prywatne świadczące usługi noclegowo- gastronomiczne oraz towarzyszące [2, 3].

Celem przeprowadzonych badań była analiza form turystyki uprawianej na terenie Parku Krajobrazowego Gór Sowich i ocena infrastruktury turystycznej.

Materiał i metody badań. Wykorzystane w pracy źródła wiedzy to głównie książki specjalistyczne o tematyce przyrodniczej, związanej z Górami Sowimi i okolicą. Literatura skupia się również w okół historii i zabytków tego obszaru. Ponad to wykorzystaliśmy informacje ze stron internetowych oficjalnych witryn danych obiektów. Przeprowadzono również ankietę wśród turystów w celu oceny infrastruktury turystycznej. Kwestionariusz wypełniły osoby losowo spotkane, a także internauci. Grupa respondentów liczyła 100 osób. Narzędziem badawczym był autorski kwestionariusz, który dotyczył infrastruktury turystycznej oraz atrakcyjności Gór Sowich.

Prezentacja materiału badawczego. Na terenie Gór Sowich uprawia się różne rodzaje turystyki. Przeanalizowaliśmy infrastrukturę dostępną dla turystyki masowej: szlaki dla turystyki pieszej i rowerowej, trasy do narciarstwa zjazdowego.

Poniżej jako przykład podano informacje o szlakach turystyki pieszej, jako najpopularniejszym rodzaju aktywności turystycznej na badanym obiekcie (tab.1).

Podobnie jak turystyczne trasy piesze tak i rowerowe w Górach Sowich są bardzo dobrze rozbudowane. Dzielą się na dwa rodzaje. Pierwszy z nich oznakowany jest głównie na drzewach i pokrywa się z trasami pieszymi, jest łatwiejszy, dla rodzin z dziećmi, prowadzi przez drogami stokowymi oraz szosami bez trudniejszych podjazdów. Natomiast drugi sposób znakowania oznacza zdecydowanie trudniejsze trasy, często ze stromymi podjazdami i po kamienistej drodze. Te trasy rozpoznać można po tabliczka przyczepianych do drzew. Są to szlaki Strefy MTB Sudety, zaliczane do turystyki kwalifikowanej, kolarstwa górskiego [2, 3].

Jedno z większych centrów narciarstwa zjazdowego w Sudetach mieści się w Rzecze i Sokolcu, niemalże na terenie Parku Krajobrazowego Gór Sowich. Kolejne leżą w Jugowie oraz na stoku Wielkiej Sowy. Tak więc jest kilka obszarów przygotowanych pod turystów preferujących narciarstwo zjazdowe. Trasy posiadają dosyć zróżnicowany poziom trudności oraz różne długości.

Tabela 1

Turystyczne szlaki piesze

Szlak	Przebieg trasy		Długość		
Czerwony	Bystrzyca Grn. – Bojanicka Woda – Lutomia Górna – Kuźnica (Rozdroże pod Kokotem)		Jedlina Zdrój – Przełęcz Marcowa – Przełęcz Sokola – Wielka Sowa – Kozie Siodło – Przełęcz Jugowska – Kalenica – Bielawska Polana – Przełęcz Woliborska – Malinowa – Gołębia – Przełęcz Srebrna		16,5 km
					38,5 km
Czarny	Głuszycza Górna (PKP) – Osówka – Grządkki – Walim – Jugowice		Owiesno – Grodziszczce – Zamkowa – Przełęcz Woliborska – Przygórze		16,3 km
					12,3 km
Żółty	Bystrzyca Górna – Jezioro Bystrzyckie – Zagórze Śląskie	Piława Dolna – Góra Parkowa – Bielawa (ul. Leśna) – Trzy Buki – Zimna Polana – Kalenica – Bielawska Polana – Jugów – PKP Zdrojowisko	Schronisko Sowa – Kozie Siodło	Walim – Mała Sowa – Wielka Sowa – Rozdroże nad Gołębiem – Stara Jodła – Kamionki – Pieszycze	10,6 km
					36,0 km
					2,2 km
					11,2 km
Niebieski	Głuszycza (PKP) – Przełęcz Marcowa – Włodarz – Rozdroże pod Moszną – Walim		Zagórze Śląskie (Zamek Grodno) – Michałkowa – Glinno – Przełęcz Walimska – Wielka Sowa – Stara Jodła – Trzy Buki – Bielawa (Leśny Dworek) – Przełęcz Woliborska – Przełęcz pod Szeroką – Przełęcz pod Gołębią – Przełęcz Srebrna		9,5 km
					39,6 km
Zielony	Świerki Dolne – Gontowa – Sokolec – Wielka Sowa		Walim – Przełęcz Walimska – Rozdroże pod Kokotem – Rościszów – Lasocin – Kozie Siodło – Sokolec – Ludwikowice Kłodzkie – Jugów – Przełęcz Jugowska – Kamionki – Pieszycze		9,6 km
					34,4 km
				RAZEM	230,9 km

Góry Sowie oprócz wyżej wymienionych form turystyki oferują: jazdu konnu, paralotniarstwo, żeglowanie, sufring [2, 3].

Podsumowanie wyników ankiety przedstawiono poniżej. Interesowały nas motywacje respondentów do angażowania się w turystykę. Badanej grupie zadane zostało pytanie dlaczego wybrali górę Sovich do odwiedzenia? Jedna trzecia respondentów odpowiedziała, że motywem odwiedzin były wędrówki piesze po szlakach. Tylko 5% ankietowanych wybrało się w góry, aby jeździć po szlakach rowerowych. Zwiedzać okoliczne zabytki przyjechało w góry 29% badanych, a podziwiać walory i obcować z przyrodą 22%. Uczestnictwo w imprezach i eventach uzyskało tylko 8% odpowiedzi.

Kwestionariusz zawierał pytania czy badani korzystali z infrastruktury, jak ją ocenia oraz jak ocenia poniesione koszty z tym związane. Z wyników wyszło, iż ponad połowa respondentów korzystała z bazy noclegowej Gór Sovich i było to 54%. Badani oceniają bazę noclegową w 42% dobrze, dla jednej trzeciej jest ona dostateczna, natomiast 21% badanych ocenia ją bardzo dobrze, a tylko 5% źle.

Następnie badani oceniali bazę gastronomiczną. Odpowiedzi miały się następująco: 77% ankietowanych ocenia ją dobrze, 12% bardzo dobrze, a 11% dostatecznie. Odpowiedzi oceniające gastronomię negatywnie nie zostały zaznaczone. Podobnie jak baza noclegowa, gastronomia jest świadczona na wysokim poziomie, a gama obiektów świadczących usługi żywieniowe jest naprawdę szeroka.

Następne pytanie dotyczyło atrakcji turystycznych jakie odwiedzili turyści. Mogli wybrać więcej niż jedną odpowiedź. Najwięcej odpowiedzi, ponieważ, aż 21% odwiedziło Podziemne Miasto „Osówkę”. O jeden procent mniej osób było na wieży widokowej na Wielkiej Sowie. Nieco mniej turystów odwiedziło Twierdzę Srebrna Góra – 18%. Niższe noty otrzymały miejsca takie jak: Jezioro Bielawskie – 10%, Kalenica z Wieżą Widokową – 9%, Zamek w Grodnie – 8% oraz Sztolnie Kompleksu RIESE – 7%, Zamek w Owieśnie 4% i Leśniczówka w Jodłowniku tylko 3%.

W ankiecie znalazło się pytanie czy badani polecili by Góry Sowie na wyjazdy swoim znajomym. Zdecydowana większość odpowiedziała, że poleciała by Góry Sowie znajomym i było to 66% ankietowanych. Zdecydowanie tak wybrało 14% respondentów. Również 14% trudno było powiedzieć czy polecili by góry, a tylko 6% nie poleciliby opisywanych terenów.

Wnioski:

1. Na badanym obiekcie uprawiane są różne rodzaje turystyki. Największą popularnością cieszy się jednak turystyka piesza, dla której przygotowane różne trasy których długość wynosi 230 km.

2. Infrastruktura turystyczna i atrakcyjność Gór Sovich wraz z Parkiem Krajobrazowym w znacznym stopniu przyczyniają się do rozwoju turystyki.

3. Góry Sowie w opini turystów wypadają dosyć dobrze i wydają się być atrakcyjnym miejscem na dłuższe wypady. Większość ankietowanych (80%) poleciła by badane tereny swoim znajomym. Uważam, że jest to zadowalający wynik i świadczący o tym, iż baza turystyczna jest tam całkiem dobrze zagospodarowana.

Literatura

1. Oberc J. Uskok sudecki brzeżny / Oberc J., Dyjor S. // Biul. Inst. Geol. – 1998. – N236.
2. Oficjalny Portal Gór Sowich [Zasob elektroniczny]. – URL: <<https://www.gorysowie.org/index.php/zmeczony/gastronomia>>
3. Portal Turystyczny Aktywne Góry Sowie [Zasob elektroniczny]. – URL: <www.aktywne-gory-sowie.pl/wieza-widokowa-na-wielkiej-sowie/>